

6. Павлишин С. Львівські музиканти «Празької школи» / С. Павлишин // Союз українських професійних музик у Львові: Матеріали і документи. – Л., 1997. – С. 12–25.
7. Щепакін В. М. Чеські музиканти в музичній культурі України кінця XVIII – початку XX ст.: дис. ...канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / В. М. Щепакін. – Х. : Державна академія культури, 2001. – 153 с.

### References

1. Byedakova, S. V. (2006). Artistic and aesthetic achievements of the «Prague School in the context of creative research Galician Ukrainian composers of the late XIX – early XX century. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: DAKKiM [in Ukrainian].
2. Byedakova, S. V. (2010). Methodological approaches to the study of musical culture of Galicia: Scientific Journal Mykolayiv State Pedagogical University V. O. Suhomlynskyj. Teaching Science: Coll. Science works, (Issue 1), (pp. 33–41). Mykolayiv [in Ukrainian].
3. Bovsunovska, N. M. (2003). Music education Czech and German population Volyn province XVIII–XIX century: Bulletin Zhytomyr State University named after Ivan Franko .Teaching science, (Issue 6), (pp. 82–87), Zhytomyr [in Ukrainian].
4. Kyuanovska, L. O., & Porokhovnyk, Y.(2005) «Prague School» Lviv composers and their role in the musical life of the region: Bulletin Lvivckoho University. A series of art. Lviv (issue 5), (pp. 101–108), Lviv [in Ukrainian].
5. Klyuchkovska, I. & Humnytska, N. (n.d.). Ukrainian diaspora in the lens of modernity-national – political and spiritual-cultural phenomenon. Retrieved from: <http://MIOK.LVIV.UA/> [in Ukrainian].
6. Pavlyshyn, S. (1997). Lviv Musicians «Prague School». Union of Ukrainian professional musicians in Lviv, materials and documents (pp.12–25), Lviv [in Ukrainian].
7. Schepakin V.M. (2001). Czech musicians in musical culture of Ukraine in the late XVIII –early XX century. Candidate's thesis. Kharkiv State Academy of Culture [in Ukrainian].

УДК 784.011.26:681.84.083

**Кочержук Денис Васильович,**  
*аспірант кафедри джазу та естрадного співу*  
*Київського національного університету*  
*культури і мистецтв*  
*Denis\_kocherzuk@mail.ru*

### СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ЗВУКОЗАПИСУЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВОКАЛЬНИМ КОЛЕКТИВОМ «NATURALLY 7»

**Мета роботи.** Стаття присвячена розкриттю специфіки використання звукозаписуючих технологій на прикладі відомого американського вокального колективу «Naturally 7». Проаналізовано основні ключові моменти роботи гурту над музичними творами та їх обробку за допомогою музичних комп'ютерних програм. Особлива увага приділяється технологіям використання звукозаписуючого обладнання та створення музичного продукту внаслідок застосування різноманітних ефектів обробки голосу. **Методологія** дослідження полягає у застосуванні методу порівняльного аналізу. Детальний розгляд роботи колективу «Naturally 7» з комп'ютерними музичними технологіями дає змогу усвідомити основні процеси роботи музичних модульних програм у студійному приміщенні та під час виступу на концертних майданчиках. **Наукова новизна** роботи полягає у аналізі специфіки використання

комп'ютерних музичних програм та споряджень на будові нових музичних компонентів та звуків гурту «Naturally 7». Використання та вмiле опрацювання голосу виконавців надало можливості винайдення нових музичних ефектів звуку у власній творчості гурту, що породило нові тенденції роботи солістів та колективів у світі музичного мистецтва. **Висновки.** Сучасні тенденції розвитку та впровадження технологічних компонентів потребують багато уваги та аналізу. Гурт «Naturally 7» став одним із перших, хто спромiгся піти на рiшучий крок та спробувати використати звукозаписуючі технології у власній творчості. Тим самим, колектив задав високий рівень розвитку звукорежисерського мистецтва. Колектив спромiгся зробити музику більш якісно проробленою та ускладненою з позиції аудіоефектів. Надалі, це наштовхнуло програмістів IT-технологій до пошуків нових компонентів та програм, а власне, для естрадних виконавців – на системах роботи з більш якісним музичним обладнанням.

Ключові слова: звукозапис, технологія, «Naturally 7», комп'ютерні музичні програми, обробка голосу, звукові ефекти.

**Кочержук Денис Васильевич**, аспірант кафедри джаза и естрадного пения Киевского национального университета культуры и искусств

**Специфика использования звукозаписывающих технологий вокальным коллективом «Naturally 7»**

**Цель работы.** Статья посвящена раскрытию специфики использования звукозаписывающих технологий, на примере известного американского вокального коллектива «Naturally 7». Проанализированы основные ключевые моменты работы группы над музыкальными произведениями и их обработку при помощи музыкальных компьютерных программ. Особое внимание уделяется технологиям использования звукозаписывающего оборудования и создания музыкального продукта с помощью различных эффектов обработки голоса. **Методология** исследования заключается в использовании метода сравнительного анализа. Тщательное рассмотрение работы коллектива «Naturally 7» с компьютерными музыкальными технологиями дало возможность осознать основные процессы работы музыкальных модульных программ, как во время записи в студийном помещении, так и во время выступления на концертных площадках. **Научная новизна** работы заключается в анализе методов использования компьютерных музыкальных программ и их компонентов на методе построения новых музыкальных компонентов и звуков группы «Naturally 7». Использование и умелая обработка голоса исполнителей предоставила возможности изобретения новых музыкальных эффектов звука в собственном творчестве группы, что породило новые тенденции работы солистов и коллективов в мире музыкального искусства. **Выводы.** Современные тенденции развития и внедрения технологических компонентов, требуют много внимания и анализа работы с основами искусства. Это создало новые компоненты использования звукозаписывающих систем максимально возможно в творчестве эстрадного исполнения. Группа «Naturally 7» стала одной из первых, кто смог пойти на решительный шаг и попробовать использовать звукозаписывающие технологии в собственном творчестве. Тем самым, коллектив задал высокий уровень применения новейших технологий в процессе работы звукорежиссера в студии звукозаписи. Просчитав все возможные шаги в собственном творчестве, коллектив смог сделать музыку современного времени более качественной и осложненной. В дальнейшем это натолкнуло программистов IT-технологий на поиск новых компонентов и программ, а эстрадных исполнителей – на системы работы с более качественным музыкальным оборудованием.

Ключевые слова: звукозапись, технология, «Naturally 7», компьютерные музыкальные программы, обработка голоса, звуковые эффекты.

**Kocherzchuk Denis**, postgraduate of the jazz and variety singing, Kyiv National University of Culture and Arts.

**Specificity use of sound recording technology by vocal team «Naturally 7»**

**Purpose of Article.** The authors elucidate the specific use of sound recording technology on the example of the famous American vocal group "Naturally 7". The basic key points of the band on musical composition and process them using music software. Special attention is paid to technologies using sound recording equipment and musical product creation using various voice processing effects. **Methodology.** The methodology is a comparative analysis of the team "Naturally 7" music with computer technology, which made it possible to understand the basic processes of musical programs in modular studio room and during his speech at concert venues. **Scientific novelty.** The scientific novelty is the analysis of the use of computer music software and equipped to structure new musical components and sounds of the band "Naturally 7". Using and skillful performers give voice processing capabilities for invention of new musical sound effects in their own creative group that give rise to new trends of soloists and ensembles in the world of music. **Conclusions.** Modern trends and implementation of technological components require great attention and analysis of the works on art basics. It has created new components, using sound recording of the maximum possible in the creative works of pop art. The group "Naturally 7" was one of the first who managed to go to take the plunge and try to use recording technology in their own work. Thus, the team set the countdown latest sound specifics of the art-recording studio. Having considered all possible steps in their own work, the team was able to make music the current state of higher quality and more complicated. Further, this software has prompted it-technologies in search of new components and applications, and in fact, for the singers – the system works with a high-quality musical equipment.

Keywords: audio, technology, "Naturally 7" computer music applications, voice processing, sound effects.

Актуальність теми дослідження. Схема та специфіка обробки музичного твору за допомогою комп'ютерних програм на даний момент поки не знайшли достатнього висвітлення у сучасній музикознавчій літературі. Проте практика розвитку поп-культури свідчить про надзвичайну значимість технологій в музичному мистецтві сьогодення. Цей факт дає підставу дослідити дану проблему, розкриваючи основні етапи роботи над творчим доробком поп-виконавців. Діяльність гурту «Naturally 7» є яскравим та наочним прикладом використання комп'ютерно-модульних ефектів. Варто відмітити, що учасниками колективу було здійснено великий вплив на подальший розвиток музичної культури. В українському та російському музикознавстві діяльність вокального гурту «Naturally 7» не розглядалася. У статті, на прикладі композиції «Wall of Sound», аналізуються основні компоненти обробки модульними ефектами голосів виконавців та основні етапи їх спільної роботи у студійному приміщенні. Значна кількість інтерв'ю з учасниками цього колективу «a capella» та відеозаписи їхніх виступів дають можливість розглянути та дослідити основні позиції робочих моментів солістів, оцінити рівень використання комп'ютерної обробки звуку, яка здійснюється в тому числі і в «реальному часі».

Разом з тим, слід зауважити, що значна кількість виконавців розпочинає пошук нових засобів виразності, в тому числі й завдяки студійній обробці, яка спрямована на створення незабутнього враження на слухачську аудиторію.

Метою дослідження статті є аналіз специфіки роботи колективу «Naturally 7» як представника сучасної поп-культури, діяльність якого пов'язана зі створенням високоякісного музичного продукту з використанням музично-програмного забезпечення у студійному приміщенні.

Виклад основного матеріалу. Створення музичного продукту колективами, вокальними гуртами та сольними виконавцями за допомогою різноманітного програмного забезпечення та технологій звукозапису зростає невпинними темпами у музичній культурі. Ця діяльність пов'язана з продуктивністю та пошуком нових засобів виразності. Яскравим прикладом роботи комп'ютерних технологій звукозаписувального обладнання є використання їх багатьма музикантами у світі шоу-бізнесу та у творчих пошуках багатьох сучасних композиторів. Слід згадати, що принципово революційна технологія звукозапису та створення музичного продукту на носіях відтворення з'явилася ще у 70-х рр. XX століття, що породило новий напрям у структурі мистецької діяльності. А компонентні складові програмного забезпечення та модулі обробки музичних творів були винайдені та започатковані у 90-х рр. XX століття, набагато пізніше, аніж поява технологій звукозаписувального компоненту. Першими виконавцями, хто спромігся випередити технологічний прогрес у музичній культурі та відтворити сучасну структуру свого музичного матеріалу у студії звукозапису, за вищими вимогами якості технологічного прогресу, були Шер, Брітні Спірз, Мадонна, гурт «Army of Lovers» та ін. Слід зауважити, що не лише американські студійні технології були розвинені в процесі звукозаписуючої апаратури, але й шведські музичні корпорації. Прикладом даної тези є музична структура студії звукозапису учасника шведського гурту «Army of Lovers» – Олександра Барта (Alexander Bart), що отримала назву «Stockholm Records». На даний момент компанія співпрацює з такими музичними лейблами, як «Ton Son Ton», «BMG Sweden», «Stockholm Records», «SoFo Records» [4]. У галузі музичного мистецтва, одним з кращих гуртів, що слідує найвищим стандартам технологій звукозапису, є відомий вокальний колектив «Naturally 7», учасники якого використовують звукозаписуюче обладнання та додаткове програмне забезпечення.

«Naturally 7» – американський музичний а capella поп-гурт, основою стилю якого є імітація за допомогою голосу звучання музичних інструментів. Музичний гурт розробив свій стиль у поп-культурі, який називається «Vocal Play» (в перекладі українською мовою – «гра голосом»). За словами керівника колективу Роджера Томаса (Roger Thomas), «мистецтво імітації – це коли людський голос стає інструментом, що використовується для того, щоб відтворити звук музичних інструментів» [2]. Музичний ансамбль у студії, на концертних майданчиках та виступах у ефірах різних шоу використовує імітацію звуків, роблячи це як своїм голосом, вустами (відтворюючи звук барабану), так і за допомогою ефектів, досягнути яких можна при застосуванні комп'ютерних технологій (використанням комп'ютерних модульних програмних компонентів). Яскравим прикладом можуть слугувати модульне забезпечення обробки голосу технологією хромованого відтворення звуку та голосу виконавців, що відображає структуру інтервальних стрибків голосового виконавства.

Колектив був створений в 1999 році в Нью-Йорку (США). Засновником вважається один із учасників гурту – Роджер Томас. Музичний ансамбль складається з 7 талановитих учасників, котрі розподілили між собою обов'язки у створенні нового музичного продукту:

- брати: Томас (музичний керівник колективу, аранжувальник, 1-й баритон, реп-виконавець) та Уоррен (імітує ударні інструментів та гітари, 3-й тенор у гурті);
- Рід Елдрідж (1-й тенор у гурті, імітує основні звуки «електрогітари», «електроакустичної гітари» та труби);
- Рікі Корт (партія 4-го тенору, імітує акустичну гітару);
- Дуайт Стюарт (2-й баритон у поп-колективі, основний виконавець вокальних партій та імітує звучання тромбону);
- Гарфілд Баклі (2-й тенор у музичному гурті, гармоніка);
- Кельвін Мітчел (імітує бас-гітару та звуки труби) [2].

Створення колективу відбулося за допомогою трудової активності братів Томаса та Уоррена Роджерів, які запропонували вигідні умови співпраці іншим учасникам гурту. Колектив розпочав свій творчий шлях зі створення нового стилю виконання композицій із власним музичним репертуаром. Останній фактор є дуже важливим, адже для багатьох вокальних колективів характерне виконання кавер-версій відомих пісень інших виконавців. Серед світових заслуг ансамблю «Naturally 7» – 2 державні конкурси у США, виступ колективу з виконавцем Майклом Баблом (Michael Buble) на спеціальному музичному заході у Великобританії, сольний виступ у резиденції Президента США, гастрольні тури по Європі та виступи з невеликими концертами у країнах СНД. Проте досить довго зацікавлення глядачів гуртом було недостатнім. Відтоді гурт вирішив працювати у двох напрямках:

- 1) виконавство а капелла – з використанням музичних технологій обробки голосу в умовах студійного звукозапису та на концертних майданчиках;
- 2) традиційне виконання колективом поп-пісень у супроводі фонограми (без імітування).

«Naturally 7» випустив декілька музичних платівок. Перший дебютний студійний альбом під назвою «Non-Fiction» був випущений в 2000 році, у 2003 році відбувся реліз платівки під назвою «What Is It», а в 2006 році був випущений альбом «Ready II Fly» за допомогою лейблу «Virginia Records». Ще три музичних платівки було випущено в 2009, 2010 та 2012 роках, отримавши назви: «Wall of Sound», «Vocal Play», «Live».

Музичний ансамбль «Naturally 7» поступово став колективом, котрий спромігся використати усі музичні системи технологічних компонентів комп'ютерних програм у своєму творчому доробкові. Значним успіхом колективу вважається використання студійних музичних програм. Важко описати дії виконавців, окрім того, що кожен з них використовує свій голос для відтворення музичного інструменту, наближеного до звуків барабанів, мідних духових інструментів або ж гітари. Вони спромоглися зробити біт-бокс (beatboxing) легким та повітряним, котрий не відрізнити від комп'ютерної обробки. Все це неможливо було зробити наскільки якісно, якщо б виконавці не використовували технології студійного обладнання та спеціальне програмне забезпечення на власних виступах.

«Wall of sound» – ексклюзивний музичний альбом колективу, котрий учасники гурту випустили в Великобританії, щоб відзначити свою участь в Бри-

танському шоу «Performance Royal Variety». Платівка містить малознайомий музичний матеріал з попередніх альбомів, а також п'ять нових композицій, які увійшли до топ-100 пісень британського чарту в перший тиждень після виходу платівки. Разом з Майклом Баблом гурт виконав твір «Stardust» на концерті «The Late Late Show», де був ведучим відомий Крейг Фергюсон. У листопаді 2009 року музичний колектив в якості гостя виступив на Бермудському музичному фестивалі Квінсі Джонса. З тих пір «Naturally 7» – один із найвідоміших гуртів у країнах Європи. Останній музичний альбом колективу під назвою «Hidden in Plain Sight» увійшов до TOP-10 найпопулярніших музичних платівок, зайнявши третю позицію з прослуховування у таких країнах, як Франція, Німеччина, Бельгія, Швейцарія, Італія та Португалія.

Виконавець Майкл Бабл (Michael Buble) у 2010 році так відрекомендував їх глядачам та пресі: «“Naturally 7” – музичний колектив з Нью-Йорка, який приєднався до турне країнами світу та «BUBLE»-сету, де виконав приголомшливі вокальні симпозиуми у своїх вокальних творах. Назвати їх колективом лише «акапельного виконання» – це груба помилка, адже гурт виконує музичні твори під супровід електричних гітар, контрабасу та губних гармонік. Все це їм вдалося зробити за допомогою свого голосу та комп'ютерних ефектів у студійному приміщенні. Це схоже на вражаючу ілюзію» [3].

У лютому 2011 року колектив «Naturally 7» виступив на фестивалі «BET», отримавши відзнаку та шалені овації за виконання пісні «Rockit» Хербі Хенкока (Herbie Hancock). Але зліт якісної творчої музики та популярності гурту серед слухачів настав у серпні, коли вони були запрошені взяти участь в урочистостях Мартіна Лютера Кінга-молодшого у концертній програмі під назвою «Національний меморіал тижневих урочистостей». Композиція «Silver Bells» відіграла вагомую роль у творчості та в співробітництві колективу з Майклом Баблом. Композиція розійшлася багатомільйонним тиражем з високим рівнем продажу у США та країнах Європи, а також увійшла до багатьох музичних збірок на різдвяну тематику. Гурт також був запрошений в якості перших гостей до спеціальної музичної програми «NBC» в Америці з концертною програмою «The Today Show».

Навесні 2012 р. «Naturally 7» в Гамбурзі записали музичну платівку під назвою «All Natural Live». У червні цього ж року колектив був запрошений на джазовий фестиваль «Playboy» в Hollywood Bowl (США), де виконав програму сольного концерту перед 18 тисячами глядачів. Цього ж 2012 року гурт був спеціальним гостем на корпорації «Mylo Xyloto Tour» колективу Coldplay на вечірці «Barclays Center» в Брукліні (США) та відвідав 32 європейських міста з сольною програмою. А найбільш успішною подією гурту вважається концерт «Night Of The Proms», поряд з Мікком Хакнеллом (Mick Hucknall), та Джексонами (The Jacksons). Після успішних виступів колективу з ними почав ще тісніше співпрацювати виконавець Майкл Бабл, запропонувавши запис музичних композицій «To Be Loved», «Who's Lovin' You» з репертуару Смокі Робінсона (Smokey Robinson). У період між 2012–2015 роками, колектив «Naturally 7» продовжив турне з концертною програмою містами Європи, Південної Амери-

ки, Південної Африки, Австралії, Нової Зеландії, Китаю, Тайвані, Південної Кореї, Японії, Канади та США.

У червні 2013 року гурт був запрошений як спеціальний гість для рекордного випуску програми із суперзірками Майкла Бабла, вдесяте виступивши на майданчику «O2 Arena» в Лондоні, де вони підписали контракт та продовжили співпрацю з Майклом Баблом аж до весни 2015 року, як додаток до накопичення музичного матеріалу та з його презентацією публіці у своїх власних шоу-програмах. У квітні гурт з'явився на телевізійній програмі на Арсеніо Холл (Arsenio Hall), виконуючи музичний твір під назвою «Keep The Customer Satisfied» з їх майбутньої платівки. Під час рекламної паузи вони також повідомили аудиторії про підготовку нового музичного шоу під назвою «Run Away» [5]. Під час турне колектив готував новий музичний матеріал для запису у студії. В подальшому музичний альбом отримав назву «Hidden in Plain Sight (Vox Maximus Vol. I)». Реліз платівки відбувся у лютому 2015 року.

Альбом з тринадцяти пісень включає в себе: десять музичних синглів, також там опубліковані кавер-версії музичних творів, гурту «Coldplay», та композиція «Galileo» («Bohemian Rhapsody» гурту «Queen»). Гурт відобразив усі музичні інструменти наживо, здійснивши нове бачення звучання фонограми твору за допомогою комп'ютерних технологій. Композиція посіла перше місце у музичних чартах Великобританії двічі та очолила чарти у багатьох країнах світу.

В багатьох інтерв'ю учасники колективу наголошують на тому, що звучання нового формату музики цікаве, як для глядачів, так і для митців. Дедалі частіше гурт розповідає про власні вподобання та тенденції у світі звукорежисерського мистецтва, котре вплинуло на їх творчість та життя. Майже кожне інтерв'ю супроводжується виконанням їх творів, адже гурт демонструє слухачам свої навички професійного відтворення звучання та народження нового формату музичної композиції. В більшості випадків, вони не є зацікавленими особами у творчих дуетах з відомими артистами, адже як нам пояснює фронтмен гурту «Naturally 7», засновник колективу Томас Уоррен: «Ми гурт, котрий створює принципово новий формат звучання, що не цікавий світові поп-індустрії зірок, а котрий цікавий поп-індустрії глядачів. Адже саме глядач є основоположником у виборі нових яскравих моментів у світі поп-культури» [6]. Колектив дедалі частіше на своїх профільних каналах в мережі Інтернет демонструє моменти репетиції кожного твору, пояснюючи нам його мету та структуру. Дуже часто у кадрі народжується принципово сучасна форма творчої роботи гурту. І якщо спочатку в інтерв'ю гурт не розповідав про свою творчу лабораторію, то з часом, завоювавши свою публіку, вони розпочали демонстрацію та, навіть навчання техніці співу кожного, хто забажає, лише переглянувши відеороботу.

Однією з найбільш яскравих композицій гурту «Naturally 7» стала пісня під назвою «Wall of Sound», що в перекладається українською мовою «стіна звуку». Назва композиції, скоріше за все, пов'язана зі схожістю на звукову хвилю, котра має потужну динаміку та відображена у творі. «Wall of Sound» вважається однією з найуспішніших творів музичного колективу свого часу. Саме «Naturally 7» –

один із перших музичних гуртів, що використав найрізноманітніші модулі та програмні компоненти для обробки звуку на студіях звукозапису.

Імітування музичних інструментів голосом виконавців надало поштовх до нового звучання твору, використавши музичні модулі обробки та компонентні структури комп'ютерної музичної програми Pro Tools. Ці модульні обробки надали музичній композиції яскравості та плавності. Проаналізувавши музичний твір гурту «Naturally 7» – «Wall of Sound», охарактеризуємо його структурні складові обробки голосу виконавців.

В першу чергу, заслуговує уваги створення ефекту реверберації протягом усього звучання музичної композиції. Особливо це відчутно на приспівках. Хоча, слід відзначити, що виконавці намагалися якісно та точно виконати музичні фрагменти голосом без надмірного використання комп'ютерних музичних програм та модулів.

Наступним кроком у редагуванні музичного продукту є «компресія звуку». Компресія звуку – це процес зменшення (стиснення) динамічного діапазону звукового сигналу. Компресія застосовується у звукозаписі, підготовці музичних фонограм, концертному відтворенні музики тощо. Пристрій, що здійснює компресію називається компресором. Здебільшого цей профіль використовують у студійних приміщеннях [1]. У творі виокремлено різницю динамічного рівня між найтихішими та найгучнішими звуками, задля зменшення динаміки звукових хвиль щодо комфортності прослуховування у звичайних умовах (телефони, плеєри, диски тощо). Без обробки цим компонентом, загальне підсилення динаміки зробить гучні звуки занадто голосними для слухача. Отже, компресія звуку вирішує цю проблему, роблячи гучні та тихі звуки комфортними для прослуховування. Адже під час запису колектив не спроможний зробити запис на рівній динаміці звуку всіх виконавців. Адже у кожного своя сила звуку, тембральне забарвлення та голосовий діапазон.

Ще одним важливим творчим компонентом у редагуванні твору є мікшування звуку. Це приблизний монтаж твору, задля огляду загальної картини звучання. Застосовується автоматична компенсація, котра поступово приглушує низькі частоти в міру посилення звуку мікшерним пультом. Автоматична частотна компенсація у творі стабілізує фонограму – робить її розбірливою, коли в первинному записі дуже гучні місця мови змінюються тихими. У творі також використано крім контрастного мікшування одночасну роботу з перемикачами частотних компенсаторів.

Автоматична частотна корекція використовувалася при мікшуванні музики, що суміщається з репліками (словами у музичній композиції). Музика приглушується, щоб не заважати легкому сприйняттю мови, та позбавляється низьких частот, у ній пропадає ряд компонентів, що були присутні у чистій фонограмі без голосових ефектів (слова). Автоматичне вирівнювання частотної характеристики зберігає звучання музики і при малому рівні її відтворення у творі гурту ««Naturally 7» – «Wall of Sound». Ці компоненти також включають й спеціалізовані реставратори аудіозвуку, що відіграють важливу роль в обробці голосу виконавців. Реставратори дозволяють відновити втрачену якість звучання аудіоматеріалу, котрий записаний на студії; видалити небажані клацання,

шуми, тріск, і провести інше корегування аудіо. У даній музичній композиції гурту важливим було якомога щільніше видалити шуми кожного учасника гурту, задля їх злагодженого звучання. У цьому творі можуть використовуватися такі програми-реставратори аудіо, як: Dart, Clean, Audio Cleaning Lab. (від Magix Ent.), Wave Corrector. Точну класифікацію програми надати неможливу тому, що гурт міг співпрацювати із кожною з них. Але за своїм походженням вони однакові, їх різниця лише полягає у приналежності до компанії виробника.

Основні можливості реставратора Clean 3.0, тобто робоче вікно програми, включають наступне: усунення всіляких потріскувань і шумів, режим автокорекції, набір ефектів для обробки скоригованого звуку, включаючи функцію «surround sound» з наочним акустичним моделюванням ефекту, запис CD з підготовленими даними, «інтелегентна» система підказок, підтримка зовнішніх VST-плагінів. Усе це має достатню кількість підтверджень того, що використано саме даний набір програм. У творі також застосовували один з головних прийомів, це – «семплювання». Запис зразків звучання (семплів) того чи іншого реального музичного інструменту за допомогою голосу та корегування цього голосу, щоб максимально наблизити його до природнього звучання музичних інструментів. Семплювання є основою хвильового синтезу (WT-синтезу) музичних звуків у виконавців [1]. Якщо при частотному синтезі (FM-синтезі) нові звучання отримують за рахунок різноманітної обробки найпростіших стандартних коливань, то основою WT-синтезу є заздалегідь записані звуки традиційних музичних інструментів або ті, які супроводжують різні процеси у природі і техніці. З семплами можна робити все, що завгодно. Можна залишити їх такими, як є, і WT-синтезатор звучатиме голосами, майже не відрізнятись від голосів інструментів-першоджерел. Можна піддати семпли модуляції, фільтрації, впливу ефектів і отримати фантастичні, неземні звуки. Можемо впевнено стверджувати, що саме ця технологія і була використана у «Wall of Sound».

У композиції застосовували ще один яскравий і цікавий момент технологій – це програмний модуль «Delay» («затримка»). Delay застосовується, перш за все, в тому випадку, коли запис голосу чи акустичного музичного інструменту, виконаний за допомогою єдиного мікрофона, який вбудовують в стереофонічну композицію. Цей ефект є основою технології створення стереозапису. Delay застосовували і для отримання ефекту одноразового повторення звуків у мелодії.

Згадані кількісні відмінності ефектів призводять і до відмінностей якісних: по-перше, звуки, оброблені програмними технологіями, набувають різних акустичних та музичних властивостей, а, по-друге, ефекти реалізуються різними технічними засобами.

Ефект реверберації відноситься до найбільш цікавих і популярних звукових ефектів, і також використаний у даному творі. Сутність реверберації полягає в тому, що вихідний звуковий сигнал змішується зі створеними копіями на студії, затриманими щодо нього на різні часові інтервали. Це копії декількох варіантів куплетів або приспівів, відтворених і голосом, і музичними інструментами. Цим реверберація нагадує частково «Delay». Однак, при реверберації число затриманих копій сигналу може бути значно більшим, ніж для «Delay». Теоретич-

но кількість копій може бути нескінченною. Крім того, при реверберації, чим більший час затримки копії сигналу, тим менше її амплітуда (гучність). Ефект залежить від того, які тимчасові проміжки між копіями сигналів і яка швидкість зменшення рівнів їх гучності. Якщо проміжки між копіями малі, то виходить власне ефект реверберації. Виникає відчуття об'ємного лункого приміщення. Звуки музичних інструментів у творі стають соковитими, об'ємними, з багатим тембровим складом. Це помітно під час прослуховування. Голоси виконавців колективу набувають пісенності; недоліки, властиві їм, стають малопомітними.

Наукова новизна роботи полягає у науковому обґрунтуванні теоретичних та практичних положень обробки голосу. Використання цих аспектів поліпшить процес вивчення роботи виконавців в умовах студійного звукозапису, що представлено в роботі на прикладі гурту «Naturally 7», що оптимізує процес оволодіння комп'ютерними музичними програмами та може бути стимулом для подальшого вивчення проблеми.

Висновки. Гурт «Naturally 7» є надзвичайним колективом у поп-музичній індустрії. Новий погляд солістів на технологію використання компонентних модульних обробок голосу за допомогою комп'ютерних музичних технологій створив революційний формат звучання творів. Безліч репетицій, робота на студії звукозапису, пошук новітніх технічних парадигм породили окремий творчий напрям у мистецтві. Це стало поштовхом для багатьох виконавців на шляху у пошуку власного «Я». Гурт, завдяки старанності та наполегливій праці, винайшов якісне звучання музичного матеріалу, розробив структуровану можливість запису звуків. Безліч концертів, інтерв'ю та гастрольних графіків надало шанс зібрати з кожного куточку світу неповторний простір музичного профілю, виокремивши ці моменти у власний єдиний творчий потік музичного компоненту. Важливою є неординарність колективу. Велику увагу потрібно приділити звукорежисерові та помічникам музичних студій, котрі за вподобанням смаків глядацького спрямування, унеможливили повторних тенденцій копіювання гурту. Забравши найталановитіших професійних майстрів, вклавши митецький досвід та талант, команда створила надзвичайно професійний музичний продукт на теренах поп-культури. Цей простір є унікальним, не схожим на інших, з власним напрямком розвитку творчого потенціалу та метою. Гурт «Naturally 7» створив нову лінію розвитку музичної виразності, котра є унікальною для мистецького арсеналу сьогодення.

### *Література*

1. Чернецький М. Процесори просторової обробки / М. Чернецький. – СПб : Звукорежисер, 1999. – 171 с.
2. Evan C. Gutierrez, Rovi Naturally 7. Biography Billboard Retrieved. November 15, 2014.
3. Naturally 7 Biography [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.naturallyseven.com/biographies/naturally-7/>.
4. GER single chart positions [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.musicline.de/de/chartverfolgung\\_summary/artist/Naturally+7/single](http://www.musicline.de/de/chartverfolgung_summary/artist/Naturally+7/single).
5. AUS FRA single chart positions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://austriancharts.at/showinterpret.asp?interpret=Naturally+7>
6. Interview mit Naturally 7 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hitparade.ch/interview.asp?id=79>

## References

1. Chernetsky, M. (1999). Processors spatial processing. St. Petersburg: Sound [in Russian].
2. Evan, C. Gutierrez, Rovi Naturally 7 (2014). Biography Billboard [in English].
3. Naturally 7 Biography. Retrieved from <http://www.naturallyseven.com/biographies/naturally-7/> [in English].
4. GER single chart positions. Retrieved from [http://www.musicline.de/de/chartverfolgung\\_summary/artist/Naturally+7/single](http://www.musicline.de/de/chartverfolgung_summary/artist/Naturally+7/single) [in English].
5. AUS FRA single chart positions. Retrieved from <http://austriancharts.at/showinterpret.asp?interpret=Naturally+7> [in English].
6. Interview mit Naturally 7. Retrieved from <http://www.hitparade.ch/interview.asp?id=79> [in English].

УДК 792.08

*Наконечна Олександра Вікторівна,  
аспірантка Київського національного університету  
культури і мистецтв  
san-shine@mail.ru*

## СХІДНІ ТАНЦЮВАЛЬНІ ШОУ ЯК СКЛАДОВА РОЗВАЖАЛЬНИХ ПРОГРАМ

**Мета роботи** – вивчення та аналіз культури східних танцювальних шоу в контексті складових розважальних програм. **Методологія дослідження.** Вивчення попередниками окремих засад східної танцювальної культури є зразком для наукового аналізу сучасної ролі танцю-шоу в розважальних програмах країн Азії. За наявності науково-дослідних лакун, необхідним було використання комплексного підходу до зазначеної проблеми та вирішенні сформульованих завдань. Такий методологічний підхід надав можливість докорінно вивчити об'єкт дослідження у всіх його аспектах, задля цього були використані компаративний, аналітичний та синтетичний методи. Також дослідження ґрунтувалось на принципі цілісності, що відобразилось в прагненні об'єктивно вивчити всі культурні елементи та факти танцювального комплексу країн Азії. **Наукова новизна** отриманих результатів полягає в якісно новому, узагальнюючому та деталізованому підході до проблематики східних танців як вагомому елементу комплексних розважальних шоу країн Азії. Вперше в роботі здійснена спроба розглянути консолідований танцювальний мікс Сходу: «традиції – техноновації – багатовекторність». Також були окреслені специфічні характеристики танцювальних шоу, залежно від політичного спрямування східних країн. **Висновки.** В роботі проаналізовано культурну проблематику розвитку східних танцювальних шоу як відносно нове дослідницьке питання для вітчизняної мистецтвознавчої науки, визначені культурні особливості сучасного танцю й танцювального шоу країн Азії. Особливої уваги приділено ритмізації східних танців та розвитку їх динамічності. Проаналізована роль науково-технічного прогресу у вдосконаленні виконання шоу. Виявлене співвідношення сучасного і традиційного (національного) компонентів у розважальних програмах Сходу. Досліджені танцювальні шоу країн Східної, Південно-Східної, Центральної, Південної та Західної Азії. Також окреслені перспективи подальшого поглибленого наукового вивчення проблематики та аналізу зарубіжної фахової літератури з тематики танцювальних шоу країн Азії; зокрема, для проведення компаративного аналізу вітчизняних і міжнародних науково-дослідних і практичних підходів до шоу-програм.